

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปูทะเล *Scylla serrata* (Forsk.) เป็นสัตว์น้ำเศรษฐกิจที่สำคัญชนิดหนึ่งของไทย ที่นิยมเลี้ยงกันอย่างแพร่หลาย และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจาก ได้รับความนิยมในการบริโภคสูงมาก ทั้งคุณค่าทางอาหาร และรสชาติของเนื้อปู ทนต่อสภาพแวดล้อม มีอัตราการเจริญเติบโตดี ปูทะเลพบกระจายอยู่ทั่วไปในแหล่งน้ำกร่อย ป่าชายเลน และปากแม่น้ำที่มีน้ำทะเลท่วมถึง โดยขุดรูอยู่ตามไผ่หรือเนินดินบริเวณชายฝั่งทะเลทั้งฝ่ายอ่าวไทยและอันดามัน โดยเฉพาะที่ชุกชุมในบริเวณที่เป็นหาดโคลน หรือเลนที่มีป่าแสมและโกงกาง ตั้งแต่อ่าวไทยฝั่งตะวันออก ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ระยอง ตราด ชลบุรี บริเวณอ่าวไทยตอนใน ได้แก่ สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และอ่าวไทยฝั่งตะวันตกมีชุกชุมที่จังหวัดชุมพร ประจวบคีรีขันธ์ สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ตรัง ส่วนที่ฝั่งอันดามันมีชุกชุมที่จังหวัดระนอง กระบี่ พังงา และสตูล เป็นต้น (สุภชัย, 2538; รัชฎา และสำราญ, 2540)

ปัจจุบัน พบว่าปูทะเลในธรรมชาติมีปริมาณลดลงมากเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เป็นแหล่งอาศัยวางไข่ ถูกทำลาย แต่ความต้องการของผู้บริโภคมีเพิ่มมากขึ้น เกษตรกรจึงหันมาเลี้ยงปูทะเลในบ่อดินมากขึ้นเพื่อสร้างรายได้แก่ครอบครัว เนื่องจากปูทะเลมีราคาแพง ราคาขายกันตามร้านอาหารและภัตตาคารประมาณกิโลกรัมละ 250-300 ส่วนราคาหน้าฟาร์มอยู่ระหว่างกิโลกรัมละ 170-200 บาท รูปแบบการเลี้ยงได้ทั้งเป็นปูนิ่ม และปูขุน และปูไข่ จังหวัดชุมพรเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีพื้นที่ติดชายทะเลและมีการเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งกันมาก รวมถึงปูทะเลด้วย แต่ปัญหาที่เกษตรกรพบและมีผลกระทบต่อการผลิต คือ ปูกินกันเองเวลาลอกคราบ

ดังนั้นแนวทางการเลี้ยงปูทะเลโดยใช้วัสดุหลบซ่อนที่หาง่าย ในท้องถิ่น หรือวัสดุที่ทิ้งไปโดยเปล่าประโยชน์ กลับมาใช้ประโยชน์ โดยใช้เป็นแหล่งหลบซ่อนของปูที่เลี้ยงในบ่อดิน น่าจะเป็นแนวทางในการลดปัญหาปูกินกันเองได้ระดับหนึ่ง และเป็นวิธีการเลี้ยงที่เลียนแบบธรรมชาติ เพื่อการเพิ่มผลผลิตของปูทะเล อีกทั้งบ่อดินที่ใช้เลี้ยงปูทะเลนั้น ใช้บ่อดินที่เกษตรกรทิ้งว่างเปล่า เลิกจากการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ซึ่งเป็นการนำพื้นที่กลับมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าอีกทางหนึ่งด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการเจริญเติบโต และอัตราการตายของปูทะเลในบ่อดินที่ใช้วัสดุหลบซ่อนต่างชนิด
2. เพื่อเปรียบเทียบผลผลิตของปูทะเลในบ่อดินที่ใช้วัสดุหลบซ่อนต่างกัน

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

แนวทางการเพิ่มผลผลิตปุ๋ยทะเลในบ่อดินโดยใช้วัสดุหลบซ้อนต่างกัน โดยในบ่อดินใช้วงกบเป็นช่องสี่เหลี่ยม ขนาด 6x4x2 เมตร จำนวน 18 ชุด ปล่อยปุ๋ยทะเล ขนาด 100-200 กรัม ลงในบ่อ อัตราการปล่อย 5 ตัว/ตารางเมตร (120 ตัว/ชุด) ใส่ ไม้ไผ่ และยางรถยนต์เก่า ลงในบ่อเพื่อใช้เป็นวัสดุหลบซ้อน ระหว่างการเลี้ยงมีการวัดคุณภาพน้ำทุกๆ 7 วัน เปลี่ยนถ่ายน้ำประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ 7 วัน/ครั้ง ทำการเก็บข้อมูลการเจริญเติบโตด้านน้ำหนัก-ความยาว และผลผลิตเดือนละครั้ง และวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตเมื่อสิ้นสุดการทดลอง

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สามารถทราบการเจริญเติบโต อัตราการรอดตาย และผลผลิตปุ๋ยทะเล จากวิธีการเลี้ยงได้ และเป็นการใช้วัสดุ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาประยุกต์ใช้เป็นวัสดุหลบซ้อน ในการเลี้ยงปุ๋ยทะเลในบ่อดินเพื่อลดปัญหาการกินกันเองของปู เป็นแนวทางการเพิ่มผลผลิตการเลี้ยงปุ๋ยทะเลในบ่อดินของเกษตรกรในพื้นที่ ให้มากขึ้น และเป็นการใช้ประโยชน์จากบ่อกุ้งร้างในการที่จะพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในท้องถิ่นต่อไป